

સુપ્રભાતમ્
સુરેષા પ્રા. ભટ્ટ
079-23226251

સલામી સવારની..

હોય આપણે જ કોઈ ફૂટેલો તોય નવાઈ નહીં!
સલામી જય સલામિદર તોય નવાઈ નહીં!
હોય કોઈ સેનામાં જ આતંકી તોય નવાઈ નહીં -
તપાસનો રેલો આવે પગ નીચે તો નવાઈ નહીં!
(તપાસમાં ઘણી ઠંડકારખ દાખલો)

આ કોઠીમાંથી
મને બહાર કાઢ!
ઉમિયા માતા!
(નરેશ પટેલ સાથે બંધ બારણે બેઠક/સરકારી શાળાની ઠાવલ)

ચઠે નજરે,
શાળા અસુવિધાઓ -
દુર્ગુણોત્સવ..

દાર્દ્રકુ

સિંતન

સાકટ સંગ ન ભેડિયે, કરણ કુબેર સમાન, તારકે સંગ ન ચલિયે પડિહે નરક-નિદાન.
આપણે સમાજમાં કોઈ ધનવાન કે દાનવીર જોઈએ તો આપણને તેમના માટે માન ઉપજે તે સ્વાભાવિક છે. વ્યક્તિની સંપત્તિ કે દાનપ્રવૃત્તિથી અંજારી જવાની જરૂર નથી. જે વ્યક્તિ કાંઈ જાણી દાનવીર હોય કે કુબેર જેવી ઐશ્વર્યવાન હોય પણ તેનો સંગાથ ન કરવો.

સદ્ગુરુ મોક્ષમાર્ગ ચીંધે છે. જ્યારે કુસંગ તો નરકનું દ્વાર ખોલી આપે છે. કબીરજીની સલાહ છે કે સામાન્ય માણસો મિત્રો, સાથીઓ અને અનુયાયીઓ પસંદ કરવામાં કાળજી રાખવી જોઈએ.

નીચવૃત્તિઓનું પ્રાબલ્ય ઓછું આંકવાથી સજજનો પણ મુશ્કેલી નોતરી લે છે. સદ્ગુરુ પારસ સમાન છે, જેના સ્પર્શમાત્રથી લોખંડ સોનાનું સ્વરૂપ ધારણ કરે છે.

દરેક વ્યક્તિ પોતાને પારસમણ માની લે તો અનર્થ જ થાય. સ્વર્ગનો માર્ગ નેક ઈરાદાઓથી ભરપૂર હોય પરંતુ જરા જેટલી ગફલત માણસને સુખના શિખરેથી સીધો દુઃખની ખીણમાં ફેંકી દે છે.

વિશ્વામિત્ર ઈન્દ્રની કપટજાળમાં આવી ગયા અને મેનકા દ્વારા તપોભંગ થયા. ચિત્તવૃત્તિ દબાવીને કરેલ તપ ક્યારે નાશ પામે તે નક્કી નથી.

- સુવિચાર**
- ‘ચાદર જેટલી સોડ’ની જેમ ‘ઔકાત જેટલા સપના’ મહાવરો પણ હોવો જોઈએ - દિપક સોલિયા
 - સફળતા દરેક માટે નથી પણ સંતોષ દરેક માટે હોવો જોઈએ - એસ. ભટ્ટાચાર્ય
 - આપણે ઈચ્છીએ તેવું દર વખતે થતું નથી, એ જ રીતે આપણી મરજી મુજબનું થાય છે ત્યારે એ કોઈની ઈચ્છા વિરુદ્ધનું હોય છે - વનકલ્યાણ
 - પહેલા કાબર કોયલ કાગડાનો કલબલાટ હતો, હવે કોમ્પ્યુટર છે, પહેલા ચેતના હતી, હવે ચેનલો છે, પહેલા લાગણી હતી, માનવીય અભિગમ, કોઠાસૂઝ હતી હવે વકીલો અદાલતો છે - મોરારી ભાપુ
 - હાથ ભલે ખાલી રહે, પણ હે ઈશ્વર... હૃદય છલોછલ ભરેલું રાખજે - હરીન્દ્ર નવે
 - પતિ હસતો હસતો ઘેર આવે એ પરિવારને ‘સુખ’ નામના ફળ શોધવા નીકળવું પડતું નથી - ચીની કહેવતો
 - આજનું ઔષધ : એલચીના દાણા અને પીપરી મૂળ સરખા ભાગે લઈ ઘી સાથે ખાવાથી છાતીના દુઃખાવામાં રાહત થાય છે

બોધકથા

આજકાલ તો લોકો ‘ગુરુ’ની શોધમાં પણ ધનિક સંપ્રદાય-દેર દેર રહેઠાણ-પ્રસાદની સુવિધા મળી રહે એવા પંથ-સંપ્રદાય-ગુરુની તલાસમાં પોતાના ‘કાયદો’ શોધી છે ગુરુની ‘લાગવગ’ કયાં કયાં સુધી છે એ બહુ તપાસી ને પંથ-સંપ્રદાય-ગુરુને પકડે છે..

ગુર્જાયેક પાછળ પંદરેક ભક્તો-ગુરુ બનાવવાની વિનંતી સાથે તેમની સાથે ફરતા હતા. એક દિવસ ગુર્જાયેક ગતિથી વહેતી નદીમાં વચ્ચે ઊભા રહ્યા કાંઈ ઊભેલા અંતેવાસીઓ શિષ્યને કહ્યું, જેને મારા શિષ્ય બનવું હોય એ અહીં મારી પાસે આવે. એકે હિંમત કરી ગુર્જાયેક પાસે ગયો. ગુર્જાયેક તેને માથાના વાળ પકડી પાણીમાં ડૂબાડ્યો. તરફડિયાં મારવા લાગ્યો. બળવાન ગુર્જાયેકને ધક્કો મારી કાંઈ પહોંચી ગયો. એના હાલ-હવાલ જોઈ બીજા તો મુઠ્ઠીવાળી ભાગી ગયા.

એક હિંમતવાન બન્યો હતો એણે પાણીમાં ફૂદકો માર્યો અને ગુર્જાયેકને ભેટી પડ્યો. કહ્યું ગુરુજી, આપ તારો કે ડૂબાડો હું આપને છોડવાનો નથી.

ગુર્જાયેક પણ એને વહાલથી ભેટ્યા અને એને લઈ બહાર આવ્યા. એ શિષ્યપણું પામ્યો.

મૂર્તિમંત ભારતવર્ષના પર્યાય વિવેકાનંદ

કેટલાંક નામ એવાં હોય છે જે સમય વીતતાં વધુ ને વધુ પ્રાસંગિક બનતાં જાય છે. મહાત્મા ગાંધી, વિવેકાનંદ, સુભાષચંદ્ર બોઝ અને સરદાર પટેલ એવાં નામો છે. આજે વિવેકાનંદ જયંતી છે. એક ભવ્ય ભારતના સ્વનંદેશ રાષ્ટ્રનાયક. એમણે કોલકાતાના સંભાંત પરિવારમાં જન્મી બાળવયે જ ઈશ્વરની શોધ આદરી હતી. તેજસ્વી વિદ્યાર્થી તરીકે તેઓ ખૂબ ચર્ચાકાં અને દલીલબાજ હતા. એમણે કદાચ કલ્પના પણ નહીં કરી હોય કે સમય જતાં તેઓ મૂર્તિમંત ભારત વર્ષનું પર્યાયવાચી વ્યક્તિત્વ બની રહેશે. દક્ષિણેશ્વરના સંતસ્વામી રામકૃષ્ણ પરમહંસ પાસે જઈ તેઓ મધુર કંઠે ભજનો સંભળાવતા. સ્વામી રામકૃષ્ણ તે સમયના અલગારી સાધુ

હિંદુ મિશનરી સંસ્થાઓ ચલાવે છે. વિવેકાનંદ બહુ ઓછું જીવ્યા, પરંતુ એટલી ટૂંકી જિંદગીમાં એમણે એવું તો યુગકાયં કરી લીધું કે એમના અવસાનને એકસો તેર વરસ થયા પછી પણ તેઓ વધુ ને વધુ પ્રાસંગિક બની રહ્યા છે. સિકંદરની જેમ તેઓ જરા જુદા અર્થમાં વિશ્વવિજેતા હતા. જે પ્રજા વિશે પશ્ચિમની દુનિયામાં

‘ઈશ્વરને જોયો છે?’ ક્ષણનો પણ વિલંબ કર્યા વગર પરમહંસે જવાબ આપ્યો : હા નરેન્દ્ર, જે રીતે હું તેને જતાં તેઓ મૂર્તિમંત ભારત વર્ષનું પર્યાયવાચી વ્યક્તિત્વ બની રહેશે. દક્ષિણેશ્વરના સંતસ્વામી રામકૃષ્ણ પરમહંસ પાસે જઈ તેઓ મધુર કંઠે ભજનો સંભળાવતા. સ્વામી રામકૃષ્ણ તે સમયના અલગારી સાધુ

મકરસંક્રાંતિના ઉત્સવી વૈભવના માહોલમાં ડો. આર્. કે. વીજળીવાલા વિચારોના ધારદાર પ્રવાહનો પતંગ ચળવીને અને જમાવીને ગયા. દસમી જાન્યુઆરી અને રવિવાર - ૨૦૧૬ નો દિવસ ‘અર્ક’ વ્યાખ્યાનમાળાને કારણે વિચારોત્સવના પાવન પર્વ સમાન બની રહ્યો. સંસ્થાઓ મનોરંજનના અનેકવિધ કાર્યક્રમો કરે એ આવકાર્ય છે. પરંતુ કલ્ચરલ ફોરમ વિચારયાત્રાના વિવિધ મણકાઓનું આયોજન ગાંધીનગરમાં માટે કરે છે તે આવકાર્ય તથા અભિનંદનને પાત્ર છે. ગાંધીનગરમાં આવી સંસ્થાઓના સંચાલકો લોકોની આવી જરૂરિયાતો પ્રત્યે પણ જાગૃત છે એ આજના સમયમાં નોંધપાત્ર બાબત છે. દર વર્ષે બીજી ઓક્ટોબરના દિવસે ‘કલાગુર્જરી’ ગાંધીનગર તરફથી થતાં ગાંધી વંદનાના ગીતોનો કાર્યક્રમ એ આજુબંધ એક સ્તુત્ય પગલું છે. આ કાર્યક્રમ પણ લોકો મોટી સંખ્યામાં ભાવપૂર્વક માણે છે. કેટલાક શહેરોમાં આવી વ્યાખ્યાનમાળાઓ ચાલે છે અને આ બાબત તે શહેરની ઓળખ બની ચૂકી છે. મુંબઈમાં નિયમિત યોજાતી પર્યાય વ્યાખ્યાનમાળા અનેક જૈન તથા જૈનેતરોના આકર્ષણનો વિષય બની છે. સ્વસ્થ સમાજની રચનાનું પ્રથમ સોપાન સ્વસ્થ વિચાર છે. સાથે સાથે એ બાબત પણ એટલીજ મહત્વની છે કે શક્ય તેટલા આચરણમાં મૂકવાના પ્રયાસો સિવાય કરવામાં કે દોહરાવવામાં આવતા સારા વિચારો મહદઅંશે નિરર્થક પ્રક્રિયા બની રહે છે.

કેટકેટલી આશા-અભિલાષા અને આકાંક્ષાઓનો સામાન ઊંચકીને આપણે જીવનયાત્રાના ડગ ભરીએ છીએ? ઈચ્છાઓ-આકાંક્ષાઓના આવા સાતત્યપૂર્ણ વળગાડને કારણે જીવન જીવવાનો આનંદ ચૂકી જવાય છે તેવી ડો. વીજળીવાલાની વાત એ કદાચ આપણામાંના અનેક લોકોને લાગુ પડતી હશે. ઘણીવાર જીવનની સંધ્યાએ જ્યારે દુઃખથી ભાભતોની પ્રાપ્તિનો વિચાર કરીએ ત્યારે જીવન સમૃદ્ધ અને સુખી જણાય છે. જાગતા લોકો પણ આવા સફળ કહેવાતા લોકોની વાહવાહ કરે છે. પરંતુ સફળતાની ટોચ પર બેઠેલા વ્યક્તિને જીવનમાં કંઈક ખૂટતું જણાય છે. આ ખૂટતી બાબત કંઈ છે તેની સ્પષ્ટતા પણ ઘણાં કિસ્સામાં થઈ શકતી નથી. મનના

ડો. આર્. કે. વીજળીવાલા

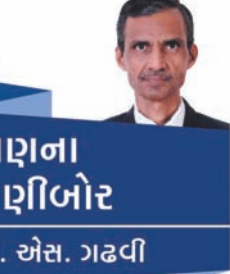
નિમંત્રણ પણ નહોતું મળ્યું. લીંબડીના મહારાજાએ એમણે આર્થિક સહાય આપીને ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રકાંડ સાક્ષર મણિલાલ નમ્બુઆઈ દિવેદનીની અવેજીમાં ત્યાં મોકલી આપ્યા હતા. વિવેકાનંદ પર એ દષ્ટિએ ગુજરાતનો બહુ મોટો ઉપકાર હતો. રાજસ્થાનના શેખાવટી વિસ્તારમાં આવેલ ખેતડી રિસાયતના મહારાજાએ એમના ‘વિવિધિયાનંદ’ જેવા લાંબા નામને બદલે ‘વિવેકાનંદ’ નામ રાખવાનું સૂચવેલું, તે પણ એમને ફળ્યું હતું. ધર્મવિશેષે ક્રાંતિકારી પ્થાલોને લીધે વિવેકાનંદ એમના સમકાલીન ધર્મપુરુષો કરતાં જુદા પડતા હતા. એમના આધુનિક વિચારોથી ગાંધીજી જેવા વિશ્વપુરુષ પણ પ્રભાવિત થયા હતા. ‘દરિદ્રનારાયણ’ શબ્દ વિવેકાનંદે કોઈન કર્યો હતો. ભૂખ્યાને અન્ન અને ઠંડીથી થથરતા દુખિયારા

શુભ શુભવા જેવું : અભિગમ બદલીએ

અજાણી એક અકાળમણ પણ પેદા થાય છે. આવી અંદરથી ઊભેલી અકાળમણ વણસણી અને મોટાભાગે વણસણી રહે છે. ભાહુ રીતે સુખી - સમૃદ્ધ દેખાતા તેમજ સફળતાને વરેલા અનેક ‘સેલીબ્રિટીઝ’ની આત્મહત્યાના અનેક કિસ્સા છેલ્લા દાયકામાં જોવા મળ્યા છે. આથી આ વિષય જીવનમાં સાચા સુખ અને શાંતિ તરફ ડગ માંડવાની સૂઝ કેળવવી એ આજની સમસ્યા હોય તેમ જણાય છે. અનેક મોટીવેશન ગુરુઓના મતવચનો સાંભળવાથી આવી સૂઝ કેળવવાની કદાચ દિશા દેખાય છે ખરી પરંતુ તેના પર મક્કમતાથી ડગ માંડવાની શક્તિ તો દરેકે વ્યક્તિગત રીતેજ કેળવવી પડશે. ડો. વીજળીવાલાના નિરંતર ચાલેલા વિચારપ્રવાહમાં ડગ માંડવાની આ દિશા તરફ ખૂબ સરળ તેમજ પ્રવાહી શૈલીમાં અંગૂલીનિર્દેશ કરવામાં આવ્યો હતો. શાંતિ અને ચિત્તની પ્રસન્નતા કેળવવા ફરી ભર્યાભાર્યા અને કિલ્લોલ કરતાં કોટુંબિક જીવન તરફ ફરી જાવું પડશે. પરમતત્વના અનુસંધાન માટેની ઝંખના પ્રગટાવવી પડશે. સમાજ તરફ એક સંવેદનશીલ દષ્ટિ રાખતા શીખવું પડશે. આ બધી બાબતો આપણને પેઢીઓ સુધી સહજ હતી. અનેક કારણોસર તેનાથી વિપ્રતુ પડવાની સ્થિતિ કમશઃ અકાળવાની બની છે. આમ થવાના કેટલાક કારણો સંભવિત સ્થિતિને કારણે અનિવાર્ય લાગે તેવા હોવાની પણ સંભાવના છે. આમ છતાં એકવાર ફરી જો વ્યક્તિગત રીતે નિરધાર કરીને તથા ચિત્તની પ્રસન્નતા મેળવવા સાચી દિશા પારખીને લાંબાગાળાના વૈયક્તિક અને સામુહિક હિત માટે વિચાસપૂર્વક ડગલા માંડીશું તો સિદ્ધિ મેળવવી અશક્ય નથી. સાચી દિશામાં ડગ ભરવાની શક્તિ તો આપણા દરેકમાં છેજ. કવિ રાજેન્દ્ર શાહ કહે છે તેમ આપણે ‘રોક બીચારા’ તો નથીજ.

આપણે ના કંઈ રંક ભર્યો ભર્યો માથલો કોશ અપાર આવવા દો જેને આવવું આપણે મૂલવવું નિરધાર આભ ઝરે ભરે આગ હસી હસી ફૂલ ઝરે ગુલમહોર.

અનુસંધાન પાના નં. ૭ પર

ડો. આર્. કે. વીજળીવાલા

ચલ બેટા... સેલ્ફી ના લે રે !

હમણાં લગભગ એક અઠવાડિયા પહેલા શ્રી રઘુવીર ચૌધરીને મળવાનું પુણ્ય પ્રાપ્ત થયું... તેઓ તેમના ‘રંગદાર પ્રકાશન’ના કાર્યાલય પર હતા... અને ખૂબ જ સહજતાથી અગાઉની કોઈ પણ ઓળખાણ ન હોવા છતાં... આત્મીયતાથી વાત કરી... ત્યાંથી તેમની પ્રસિદ્ધ ‘અમૃતા’ નવલકથા લીધી તો... પ્રેમથી નવલકથાના પ્રથમ પાને સ્વહસ્તાક્ષર પણ કરી દીધા. હું તો ધન્ય ધન્ય થઈ ગયો... આટલો ઘટનાક્રમ બન્યા પછી મેં મારી એક પ્રબળ ઈચ્છાને મનમાં જ દૂધપીતી કરી દીધી... ખૂબ મન થઈ આવ્યું કે તેમની સાથે એક સેલ્ફી લઈ લઉં... એક ફોટો તેમની સાથે પડાવીને ફેંસબુક, વાટ્સએપ પર વાઈરલ કરી દઉં. પરંતુ સદ્ભાગ્યે આ કુવિચારને ટાળવામાં હું સફળ થયો...

બીજો પ્રસંગ - બે દિવસ પહેલાં શાસ્ત્રીય સંગીતનો મહોત્સવ ‘સમક’ અમદાવાદ ખાતે કાયમ જાન્યુઆરીના પ્રથમ દસ દિવસ ચાલે છે... તેમા એક રાત્રીને શુભભાત્રિ બનાવવાનો મોકો મળ્યો... નસીબજોગે ત્યાં ‘સમક’ના ઓર્ગેનાઈઝીંગ સ્ટાફમાં ખાસ મિસ છે, તે હતા... અલબત્ત તેમના આમંત્રણથી જ ત્યાં જવાનો અવસર સાંપડ્યો... ત્યાં ઉચ્ચ કોટિના જે કલાકારો આવ્યા હતા... તે સૌ ખૂબ જ સરળતાથી પરફોર્મન્સ આપ્યા બાદ સામાન્ય માણસની જેમ ફરતા હતા... રીસેસમાં રાત્રે બહાર ચાની ચૂસ્કી માણતી વખતે પેલા મિત્ર ત્યાં હતા... અને શ્રી સોગાતો કે જે સરોદવાદક હતા. તેઓ બાજુમાં હતા... શ્રીમતી દેવકી પંડિત ઉત્તમ વોકલીસ્ટ પણ ત્યાં હતા... અને મારા તે મિત્ર સાથે વાત કરતા હતા... અને મને પણ ઉખાપૂર્વક તે મહાનુભાવોને મળવાનો મોકો મળ્યો... ત્યારે પણ ફરી-વાર તેમની સાથે ફોટો પડાવવાની અદમ્ય ઈચ્છા થઈ આવી... અને ઈશ્વરકૃપાથી આ વખતે પણ મનને મનાવવામાં સફળતા મળી અને તે મહાનુભાવો સાથે પાંચ-દસ મિનિટ નિરાંતે વાતો કરીને, તે મુલાકાતની ધન્યતાનું સ્મરણ લઈને છૂટો પડ્યો...

ફેંસબુક પર દિવસના એવા ઢગલાબંધ ફોટોસ જોઈએ છીએ જેમાં જે-તે વ્યક્તિને માત્ર એક-બે મિનિટ સેલીબ્રિટી સાથે વાત કરવાનો મોકો મળ્યો હોય... તેના ફોટા અપલોડ કરી દીધા હશે...

શાસ્ત્રીય સંગીતની કશી પણ ગતાગમ પણ ન પડવા છતાં... પંડિત જસરાજ સાથે ક્લિક કરી હોય... વળી પાછી મજાની વાત એ છે કે ફોટા જોતી વખતે જોનાર દરેક વ્યક્તિ જાણતું જ હોય છે કે ‘લ્યો! ભાઈનો પાછો ફોટો આવ્યો!’ મશ્કરીમાં જ બપાવા છતાં... આવી મનની અવળચંદાઈને શા માટે નાથી ન શકાય...

બધી જ વસ્તુને કચરકે કંડારી દઈને તે સ્મરણને સ્થૂળ બનાવી દેવા કરતા મન અને હૃદયના ખૂણામાં આ સ્મરણને સદાય જીવંત રાખવું વધુ આનંદપ્રદ છે...

દા.ત. ખ્યાતનામ સાહિત્યકાર ‘જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કાર’ પ્રાપ્ત કરનાર શ્રી રઘુવીર ચૌધરી સાથેની ૩૦ મિનિટની વાતચીત જીવનભરનું સંભારણું બની રહેવાની... મારો એ આત્મઆનંદ એ મારી માટે છે... જે કાયમ મારી સાથે રહેવાનો છે... તેને તે ક્ષણને પાંચ-પચાસ લોકોની લાઈફ મળે કે કોમેન્ટ મળે તે મારા આનંદમાં આનંદમાં મારો નહીં કરે પરંતુ મારા ‘અહંત્વ’ માં વધારો જરૂર કરશે...

કોઈ પણ ક્ષણને ૧૦૦% માણવાની બદલે તેને વટાવી લેવાની વૃત્તિને કાળમાં લેવી રહી! ફિલ્મ ‘લગો રહો મુશ્કાભાઈ’માં બમન ઈરાનીને એવી ઘેલણ હોય છે કે વિશ્વની દરેક પ્રખ્યાત હસ્તી સાથે પોતાનો ફોટો હોવો જોઈએ... અને તેના ડ્રોઈંગરુમની એક દિવસ પ્રેસિડન્ટ બુશ સાથે, કિવન એલિઝાબેથ સાથે, અમિતાભ બચ્ચન સાથે કે સંચિત તેંડુલકર સાથે ફોટોશોપની મદદથી મજ કરી પડાવેલા ફોટાની ફેમથી ભરેલી છે... ફિલ્મના દિગ્દર્શક આના દ્વારા બમન ઈરાનીના ઈગોઈસ્ટીક - સ્વભાવનું આબેહુલ ચિત્રણ કર્યું છે...

તેમાં પણ આજકાલ જે સોશયલ સાઈટ્સ પર આપણી અપલોડ કરેલી પોસ્ટ પર કેટલી લાઈક મળી, કેટલી કમેન્ટ મળી તેના દ્વારા જાણે પોતાની લોકપ્રિયતાનો ક્યાસ કાઢવાની મનોરોગીક નવી બિમારીનો જન્મ થયો છે, તે ઘણી ગંભીર બિમારી છે... શું ચાર! જલસા કરો ને! દરેકે દરેક પળને પકડી પકડીને માણીએ... મન જ્યારે બંડ પોકારે કે આવા અટકચાળા કરે ત્યારે દંઢના પૂર્વક તેને બેસાડી દઈએ... સાચો આનંદ દેખાડામાં કે બીજાને આંજી દેવામાં નહીં પરંતુ સાચી આત્માનુભૂતિ થાય ત્યારે મનની વીણાના એક એક તાર પંડિત વિશ્વમોહન ભટ્ટની વીણાઓ જેમ રણકી ઊઠે તે જ સાચી તૃપ્તિ છે... તે સમજીએ...

મનની આ ક્ષણોને વટાવી ખાવાની વૃત્તિનો સંપૂર્ણ નાશ તો મારામાંથી પણ નથી થયો... But I am trying પ્રયત્નશીલ છું. આવી સેલ્ફી લેવી એ કુટેવ છે, તેની સમજ પડી ગઈ તે પણ મોટી સમજની વાત છે... હવે બિમારી પકડાઈ એટલે ઈલાજ શક્ય છે...

ડો. જય ઓઝા

અજવાળું - અજવાળું તુષાર જોઈ

એવી હાસ્યની કાવ્યનિક ઘટના જે શહેરના કરકસર પ્રેમી અને વ્યાપારી મનોવૃત્તિ ધરાવતા લોકો માટે થઈ એ જ શહેરના નાગરિક આજે વૈષ્ણિક બ્રાહ્મણના સ્ટોર કે મોલમાં જઈને પોતાના અને પરિવારના આનંદ માટે લાખો રૂપિયા પણ ખરચતો થયો છે. ભારતના અન્ય પ્રાંતોમાંથી આવીને અહીં રથાયી થયેલા લોકોના કારણે ક્રોસ્મોપોલીટન કલ્ચર વિકસ્યું હોવા છતાં પોતાના મૂળને આ નગરના રહેવાસીઓએ મજબૂત રાખ્યા છે.

ડિસેમ્બર-જાન્યુઆરી દરમિયાન તાજેતરમાં આ નગરમાં કલા-સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓનો આહવાદક ધબકાર અનુભવાયો હતો. શાસ્ત્રીય સંગીત-સુભંગ સંગીત-લોકસંગીત-નૃત્ય-ચિત્ર-સાહિત્ય-નાટ્ય-જેવી અનેક કલાઓના વિવિધ સ્વરૂપોના લાઈવ પરફોર્મન્સ-સેમિનાર અને એની સાથે અનેક કાર્નિવલ-ફેસ્ટિવલ કે મેરેથોન અને ફલાવર શો યોજાયા હતા. આવી જ એક પાંચ દિવસીય ફેસ્ટિવલ એટલે અમદાવાદમાં પ્રથમ વાર તો જોયેલો સાંબરમની ફેસ્ટિવલ. આ ફેસ્ટિવલ દરમિયાન ગુજરાતના એક હજારથી વધુ કલાકારોએ એમની કલા પ્રસ્તુતિ કરી હતી. એના જ ભાગરૂપે યોજાયો હતો. ‘આશ્રમ ભજનાવલી’ માં સમાવિષ્ટ જાણીતા ભજનોનો કાર્યક્રમ. ઢળતી સંધ્યાએ નૈસર્ગિક વાતાવરણમાં શ્રોતાઓ કલાકારોની પ્રસ્તુતિને માણી રહ્યા હતા. સર્વધર્મ પ્રાર્થના પછી તુલસીદાસ-રેદાસ-કબીર-સુરદાસ-નરસિંહ મહેતા અને મીરા જેવા ભક્તકવિઓના ભજનો રજૂ થઈ રહ્યા હતા. અનુભવી ગાયકો એમની પ્રસ્તુતી કરી રહ્યા હતા. શ્રોતાઓમાં ૨૫-૩૦ કોલેજિયન યુવાનોનું એક યુવ પક્ષ ઊડીને આંખે વળગે એવી રીતે બેસીને ભજનો સાંભળતું હતું અને અરસપરસ

મારી અંદર રહેલા ‘હું’ એ તો ઉપરોક્ત બંને પ્રસંગે બનવા બદલ મારી ખૂબ મશ્કરી હતી અને વઢ પણ આપી... સામે ચાલીને સોશયલ સાઈટ પર પોસ્ટ કરીને જે ફોટાઓને ઢગલો લાઈકસ મળવાની હતી, ખૂબ કમેન્ટ્સ મળવાની હતી, તે ઉત્તમ મોકો ટુમારી દેવા બદલ મારામાંના ‘હું’ અને મારી વચ્ચે WWF જેવી ફાઈટિંગ થઈ...

હવે આ લેખને પ્રથમ પુરુષ એકવચનમાંથી પ્રથમ પુરુષ બહુવચન તરફ લઈ જઈ છું. આપણે પણ શું આવી માનસિકતા નથી ધરાવતા કે જરાક ક્યાંક કોઈ પ્રખ્યાત ખ્યાતિ ધરાવનાર પબ્લિક ફિગર જોડે જવાનો મોકો મળે કે તરત તેની સાથે ફોટો પડાવીને અપલોડ કરી દઈએ છીએ...! શું આમ કરીને આપણે જે પ્રખ્યાત વ્યક્તિને જે બે મિનિટ મળ્યા કોઈએ તેના સ્મરણની રોકડી કરી લેવા માગીએ છીએ કે શું? વર્ષોથી સાધના પછી જે વ્યક્તિ ઉચ્ચ સ્થાનને પ્રાપ્ત કરે છે, તેની સાથે બે સેકન્ડની ફોટો ક્લિક દ્વારા જન્મોજન્મનો નાતો દર્શાવવો?

- jayuoza@gmail.com